

FOGLALAT: Magyar és Erdélyország (kinevezések; 's megtiszteltetések; adakozások a nagyváradi égettek fölségelésére 's a tébolyodtak Váczon épüendő Intézetére; kis-czeli új casino; n. enyedi casinoi közgyűlés; háromszéki 's nádudvari közlemény; pesti kórházak gyámoltjai; gőzhajózási társaság hiv. tudósítása; Nádor, Zrínyi és I. Ferencz gőzseinek elindulása Budapestről; a' debreczeni vásár czikkeinek árjegyzéke.) Portugália válaszfelírása a' thronbeszédre, angolok elleni ingerültség.) Spanyolország (hirlapi panaszok; a' ministerség állása; Meunier; a' Jovellanos-társaság; hadi moz.almak; a' cordovai carlospárti junta-tagok elítéltetése; Cordova ajánlata.) Franciaország (követházi munkálatok; Meunier czimboratársa.) Anglia. Németország. Schweiz. Törökország. China. Egeyhír. Gabonsár. Pénzkelet. Dunavizallás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Ó cs. k. fölsége febr. 8-án kelt legf. rendelkezésnél fogvást Haller Ignác grófot, Küküllő vármegye főispáni helyettesét ugyanazon megye főispánjává

Ugyan ó cs. kir. föls. jan. 3-án kelt legf. rendelete által pedig a' fiemei kereskedési 's váltó-törvényeséknél megürült második táblabírói helyre Kátivelly Károly Maksz ugyanott addigi actuariust méltóztatott kinevezni.

A' m. k. helytartó tanács f. évi febr. 14-i rendelkezése szerint Vajay Endrét több esztendei hasznos szolgálati tekintetéből a' k. politikai alapítványi ügyek igazgatóságánál segédde 's egyszersmind Budapesten k. alapítványi ügyesszé méltóztatott kinevezni.

Kolozsvárott; Ó cs. kir. fölsége méltóztatott m. dec. 25-én költ legf. rendelkezésnél fogva a' kolozvári kir. lycéumban levő sebész osztályhoz, következő 3 orvos urat 600 pengő forint fizetéssel rendes k. közoktatókká nevezni: J u d e n h o f f e r Mihályt a' chirurgia, közpathologia, therapia 's clinica, Sz ó c s Józsefet a' különös pathologia, therapia 's clinica, B r u s z t Eleket a' baromvosi és törvényeséki sebészet tanító székére.

Zágráb; Február hónapban vevé kezéhez Staidacher Józse zágrábi városbíró azon függő peccés oklevelet, mellyel Eperjes sz. k. városa által megtiszteltetik 's e' város polgárjává neveztetik, némi jutalmául a' sz. k. városok jogai ótalmában mult országgyűlés alatt szerzett érdemeinek. — Február 8-án ment végbe Otlochathban azon aranypénzek ünnepélyes kiosztása, mellyel felső rendelet következtében az izachichi és turai útközvetben magokat vitézül kijelölt katonák jutalmaztatnak. Ez alkalommal Csollich ezredes buzdító beszédet tartott a' jelenlévőkhez 's délben ebédet, mellyre az aranyat nyert közvitézek is hivatalosak valának. — Febr. 20-án halt meg Zágrában Erdődy Károly gr. cs. k. kamarás. —

Bécsben Hohenlohe Sándor hg apát 's nagyváradi kanonok felszólítására köv. adakozások történtek a' nagyváradi tűz által megkárosult embertársak fölségelésére: A' fels. királyné: dott 400 ft. az özvegy öreg császárné 400 ft., főhg Ferencz Károly 250, Zsófia főhgasszony 200, Lajos főhg 250, Károly főhg 200, Marianna főhgasszony 20; egy névtelen 50, más két névtelen 25; mindössze 1795 ezüst forintot. Reg.

Esztergam febr. 21-én: Megyénk f. hónap 16-án tartott közgyűlésén Baldacci Antal báró ur a' Váczon épüendő tébolyodottak házára 500 p. flot fizetett le.

Kemenesalja, febr. 19-én: A' csinos társalkodást, közhasznu ismeretek terjesztését, de főképp a' magyar literatura 's honi mezei gazdálkodás előhaladását 's az ezen tájbéli kereskedés gyarapodását már oly régóta forrón ohajtó kies vidékü Kemenesalja közbirtokosai e' f. évi január 19-én egy Casino minél előbbi alapítását határozván el, 's ennek czélszerű szerkesztése módjáról e. f. hó 5-én Békássy Imre tiszteive szeretett Zik alispánunk elnöksége alatt tanácskozáván, az említett Casino csakugyan ns vasmegyei Kis - Czeli mezővárosban föl is állított. Ennek állandóságáról, sőt minél előbb a' honi gazdálkodás minden ágaira is kiterjedhetéséről nem csak a' t. közbirtokosak czélszerű intézkedése és szoros önlelkötelezése, hanem a' két igazgató, ugy-mint, Békássy Imre Zik alispán 's felső-büki Nagy Sándor urak lelkes pártolása, az utóbbinak pedig, mint az egyesület szállása tulajdonosának már eddig is jeles könyvekben 's csinos házi bútorokban tett, más birtokos uraknak pedig vetélkedve ajánlott, 's naponkint várható segedelmeik is kezeskednek.

A' n. enyedi Casinonak febr. 13-án tartott közgyűlésében, a' pénztár számbavételekor kitetszett, hogy 1836 febr. 13-ától 1837 febr. 12-ig a' Casino bevétele következő volt: mult esztendőről általjított maradvány 138 f. 10 kr.; részvényekből jött be 1362 f. 30 kr.; táncmulatságból tiszta haszon 382 f. 16 kr.; kamatokból és tekeasztalból 333 f. 21 kr.; összesen 2716 f. 17 kr. váltóban; kiadása: könyvekre 's folyóírásokra 401 f. 39 kr.; szállásbérre 250 f.; szobaosztály-javításra 203 f. 51 kr.; fűtés 's világosításra 228 f. 36 kr. eseléd-fizetésre 230 f.; bútorokra, 231 f. 23 kr.; írószerek, meszelés 's egyéb elegyes költségre 64 f. 48 kr. tőkésített 600 f.; készpénzben megmaradt 506 f. 1 kr. összesen 2716 f. 17 kr. váltó, mint volt a' bevétel is. A' megmaradt 506 for. ból, száz forint a' magyar tudós társaság tőkéje szaporítására, 406 forint butor 's szállási kényelem-nevelésre és magyar könyvek szerzésére rendeltetett. Ez utóbbi célra vagyon száma a' Casinonak, még fizetetlenül heverő, 's a' főnebbiekbe nem számított 214 forintja is. Az Egyesület kamatozó tőkéje jelenleg ezerhatszáz váltó for. Casi-

noi hivatalokba, szavazat-többséggel választatva, ezek léptek; igazgatók: Vajda Dániel, Várad Sámuel, Gyujtó István, kik közül az első egyszersmind rendes elnök; gazdája: Török Dániel; jegyző vé: Fabian Dániel; pénztárnokká: Kovács József; választottsági tagokká: Szász Károly, Herepei Károly, Sipos Pál, Antal János, Farkas Sándor, Kemény István báró, Sárpataki János, Imre Miklós, és Horvát Ferencz nevezettek. Erd. H.

Háromszéken a' tél minden hó nélkül telik. Január enyhe vala márcziusi természettel. Februárt keménynyé tevő a' hirtelen 16 fokra emelkedett száraz hideg, 's a' néhány nap óta dühösködő Nemeze, Háromszék legveszélyesebb vidéki szele. Ugyane' félelmes szél okoz, hogy a' febr. 2-án Rétyen támadt tűzvészben nyolcz tehetős gazda mindenét elveszté, életén kívül. — Egy véka búza piaci ára 36 váltó garas. A' rozsé 23 garas. —

Nádudvar febr. 22-én. A' mult nyári irtóztató aszály, 's tömérdek sokaságú szökése-szülte terméketlenség, tájunk földműves szegényebb osztályát, az előre képzeltnél sokkal nagyobb inségbe dönté; főleg mezővárosunk érzi e' súlyos csapást. Az itt napi renden lévő nyomoruságot csak láthatni, de le nem irhatni. — Azon számos árva, kiket az itt igen nagy mértékben pusztított epe-láz — mellynek 7000 lakossal bíró városkánkban több 800-an lön áldozatjává — fosztott meg szüleiktől, minden ápoló 's gyám nélkül küzd az inséggel, tehetős lakostársaktól is csak gyéren segítettve, kik magokat, 's övéiket is szűken tápl. lhatják. — Szomorú itt a' kinézés jövődöre is, mert bár e' jelen év jótékonyabb legyen is, mint a' mult vala, de mag 's iga-vonó marhák nem léte miatt miveletlen maradván egy része termő földjeinknek, hol nem velettünk, ott nem is reménylhetünk. Valóban olyan is városunk, mintha belőle minden öröm, minden jóllét örökre száműzve volna, 's a' lakosok arcát még a' máskor oly vidámon telt farsangi napok sem deríthetik fel. Örömtelven olvashatni hirlapjainkban némelly nagylelkű emberbarát atyáskodását, 's az emberiség nevében minden kebel hálát buzog számokra; örömmel olvashatni szinte hirlapjainkban, midőn nemzeti csinosulásunkat eszközöz nemzeti színházunk építésére, némelly gazdag hazafi ezreket ajánl; de meg kell vallani, sokkal nagyobb szükség volna oly adakozásokra, mellyek által az éhen halással küzdők végingégtől megmentetnének és gyászos sorsuk annyira mennyire enyhíttetnek!

A' Pest városi kórházakban 1835 nov. 1-őjétől 1836 oct. 31-dikéig ápolattott 3720 beteg; ingyen 2217; mérsékelt fizetésért 1503. Az összes számból felgyógyult 2512; kibocsáttott 392; meghalt 546. További ápolás végett 1836 nov. 1-őjén maradt a' városi kórházakban 270 beteg. Halva 296 vitetett a' mondott évben a' polg. Sz. Rochus, f. s. 's a' zergéhez 's 's zöldfához' nevezett leánykórházakba. — A' sinylődök intézetében, hol öreg, elgyengült, 's további kenyér-keresésre alkalmatlan személyek tartatnak, a' lefolyt katonai évben volt 55 ügyefogyott, kik közül meghalt 8; egy a' Pintér-intézetbe tetetett által: beümaradt 46. — A' Pintér-alapítványon tápláltattak 10 öreg, elgyengült, további élelem-szerzésre ügyetlen özvegy polgár és kézműves, 's illyeneknek késő vénségre jutott özvegyeik; közülök meghalt 2; maradt 8.

Pozsony. Néhány napig tartott enyhe időjárás következtében febr. 21-én délután Dunánk jégpáncélja olvadozni kezdett 's az e' télen már második jég elindult. Így tehát a' kényelmes és hasznos gőzhajó-utazás következő hónapban ismét kezdődhetik.

Budapest: Dunánk egészen jégtől tiszta lévén, a' kettésivér várost kapcsoló hajóhid összerakásával már néhány nap óta folyton és szorgalmasan foglalkoznak, mit mind a' két város ohajtva vár. — Gőzhajóink már elhagyák téli állomásaikat, 's febr. 22-én, próbamozgást tevén a' két part között néhány vendéggel, már helyeik-re is állottak, sőt Nádor Pozsonyba, Zrínyi és Ferencz pedig alföldi Dunánkra el is indultak.

A' dunai gőzhajó-társaság részvényes f. é. február 13-án tartott közgyűlésében az határozattott, hogy a' társaság jelen tőkéjét kétszerezze, még pedig 2100 darab új részvény kiadása által. — A' társaság igazgatósága midőn e' végzésről értesíti, az érdeklettek egyszersmind ez új részvény-kiadásnál a' társaság által követendő szabályokat kívánja a' közönséggel tudatni, ugymint: 1) Hogy elég idő maradjon a' közgyűlés határozatát a' részvényes urakkal megtudatni, ezennel következőleg szabattott az akaratjok nyilatkoztathatására tűzött határidő: valljon t. i. akarnak e' jogokkal élni, hogy minden birt részvényökért egy újat vállaljanak, vagy nem? E' dologban természetesen a' birtokos részvények számát, szám be-

jelentés 's az eredeti részvény - oklevél előmutatása szerint kell tanusítaniok. 2) E' határidő f. évi június 16 napja, 's addig az első félre részvényenkint járandó 250 ftot is be kell fizetni. — A' második félre járandó 250. ftot pedig f. é. szeptember elsőjén szükség letenni; ellenkező esetben pedig a' határozatok 15 czikke szerint, az első betétel is elvész; honnan az is kitetszik, hogy a' társasághoz járulás pillanatja óta mindenki részt vesz a' társaság nyereségében 's veszteségében. 3) Kik előbb akarnak fizetni mint sept. 1én, ezt 4 pCentes escompte (terovás) mellett tehetik, mely sept. 1jéig lesz számítva. 4) Mely részvényeknek f. évi sept. 1jéig uralok nem akad; a' legközelebbi közgyűlés rendelkezése alá esendnek. 5) A' mind eddig tartott mód szerint a' részvények kiadása 1838ki mart. elsőjén történjek, 's a' kamatok ez időtől fogva félévénkint, száztól ötlet fizetessenek. 6) Jelenleg 2100 darab részvény levén kiadva, mely 1050,000 ftnyi alaptőkét ad, joga legyen az igazgatóságnak ezen 1838ban kibocsátandó részvények közül 200 darabot vissza tartóztatni 's megsemmisíteni, hogy a' 4000nyi kerek részvény szám két millió ftnyi alaptőkének feleljen meg. Az igazgatóság kéri ezennel a' t. cz. részvényes urakat, hogy ehhez képest intézkedjenek. — A' kijelentések elfogadtatnak Schuler és társ uraknál Bécsben, Colloseus J. B. nél Pozsonyban, 's a' gőzhajó-társaság hivatalában Pesten. Az idei közgyűlés jegyzőkönyvét febr. 28ától kezdve kaphatni a' gőzhajózási hivatalban, (Bauernmarkt 581 szám) Végre a' cs. kir. szab. dunai gőzhajó-társaság részvényesei ezennel figyelmeztetnek, hogy f. e. mart. 1jétől kezdve a' szokott 5 pCentes kamatokat Schuller és társai nagykereskedő házána Bécsben (am Hof 329 szám alatt) fölvehetik.

Sz. kir. Debreczen városában 1837d. vizker. vásárban a' hazai termesztermények folyó ára v. cz. 1 pár 10 mázsás hizott ökör 350 for.; 1 pár 6 mázsás tehén 160 for.; 1 pár első rendű jármos ökör 250 for.; 1 pár második rendű jármos ökör 160 — 200 for.; 1 pár 3 mázsás hizott disznó 110 for.; 1 pár 1—2 esztendő sovány disznó 16 for.; 1 pár egy esztendő sovány disznó 30 for.; 1 pár két esztendő sovány disznó 50 for.; 1 pár ökrbőr 40 for.; 1 pár tehénbőr 30 for.; 1 pár borjubőr 8 for.; 1 pár lóbőr 8 for.; 1 font marhahús 10 kr.; 1 font sertéshús 11 kr.; 1 font sertéshús bőrös 12 kr.; 1 akó új bor fehér 16 for.; 1 akó ó bor fehér 10 for.; 1 akó gabona égetibor 18 for.; 1 akó törköly égetibor 20 for.; 1 akó szilvapálinka 23 for.; 100 darab ökörszarv 23 for.; 100 darab tehén-szarv 20 for.; 100 darab szarvascs 12 for.; 100 font szalonna 40 for.; 100 font hár 60 for.; 100 font zsir 49 for.; 100 font tehénvaj 100 for.; 100 font írósvaj 82 for.; 100 font írósturó 25 for.; 100 font nyers faggyu 42 for.; 100 font olvasztott faggyu 52 for.; 100 font faggyuvertya 55 for.; 100 font viaszgyertya 325 for.; 100 font fehér szappan 50 for.; 100 font jobb-féle dohány 12 for. 30 kr.; 100 font közönséges dohány 8 for.; 100 font kender 40; 100 font sárga viasz 250 f.; 100 font szin-méz 48 for.; 100 font sárga méz 50 for.; 100 font lószőr 60 for.; 100 font repceolaj 45 for.; 100 font fosztott toll 180 for.; 100 font fosztatlan toll 145 for.; 100 font pelyh 280 for.; 100 font hamuszir 30 for.; 100 font nemesített gyapju 125 for.; 100 font magyar gyapju 50 for.; 100 font timsó 12 for. 45 kr.; pozs. mérő repcemag 4 for.; pozs. mérő kendermag 10 for.; pozs. mérő aszalt szilva 8 for. 40 kr.; pozs. mérő dió 6 for. 20 kr.; pozs. mérő lencse 10 for. 30 kr.; pozs. mérő borsó 19 fr.; pozs. mérő hab 10 for. 30 kr.

A' kam. zalathnai igazgatóságban egy építőmesteri ideiglenes hivatal-felállítás határozatolt. — A' marosújvári só-tisztítók hely Istvánfy József halála által üresen maradt.

PORTUGÁLIA.

A' királyné cortesnyitó beszédére adott válasz-felírás nem egyéb, mint annak viszhangja, 's illy alkalomkor használni szokott kifejezésekkel tűzött ígérő-levél az országos dolgok elintézésére fordítandó szorgalom, hűség és szilárdság iránt. — A' cortes jan. 30ki ülésében illy ügy vitatása fordult elő, mely világosan kitünteté, mennyire ingerülték az elmék még most is az angolok ellen, 's milly kapton kapnak minden alkalmon, bosszujokat azokkal tudatni 's éreztetni. Sanchez ugyanis fölvilágítást kívánt a' kormánytól az iránt: mikép van a' dolog azon vádra nézve, hogy a' vántiszteket, midőn ezek két köteg (ballen) csempezett áru elakartak venni a' dugárosoktól, néhány angol megtámadá, 's ama' kötegeket erőhatalommal elvívé. Lionel Taven ez a' portugál nemzeti becsület sérelmének állta, melyért az angol kormányt elégtételre kell vonni. A' pénzügyminister híjában vitatá, hogy az csak magányosok vakmerősődése volt, 's az angol hatóságok legkisebb befolyással sem voltak arra, mert ugymond, köztük 's a' portugál nemzet közt a' legnagyobb egyetértés uralkodik; febr. 1jén ismét fölleveniték a' tárgyat, 's a' kormánynak meg kellett ígérnie, hogy részletesen előterjesztendi a' kamrának az egész dolgot, mi mindössze is abból áll, hogy az árukat szárazra vivő angolok a' motozó portugálok nyelvét nem értették, 's mint-hogy az áru bevételnek szabados voltáru meg voltak győződve, amazok ellenzési daczára, melynek jelentését különben sem tudták, — a' parira ki, 's onnan elvitették.

Merciert Ferdinand kir. hg megtámadóját halálra ítélték. A' vétkes megvallá, hogy tagja volt a' királyné-gyilkolásra összeesküvő józsefiteczai társaságnak; czimboráit azonban nem nevezte meg. Számos hirlap eszelősnek mondá őt, így ir egy lissaboni levelező, de mondhatom, hogy sokkal jobban eszén van, mint némely férfi, kinek kezére az ügyek kormányát bízták.

SPÁNYOLORSZÁG.

Madridi lapok panaszkodnak azon tespedés ellen, mely a' hadseregnél folyvást uralkodik. Mi, ugymond a' Castillano, csak

egy hónap óta is tömérdek földet vesztettünk, 's minden nap, melyet eselekvés nélkül hagynak elosonni, az ebből származható bal-következményeket tekintve, század. A' rossz idővel menteközés pusztáürügy, melyet mi annál kevésbbé fogadhatunk el, mert bizonyosan tudjuk, hogy nem az valódi oka a' munkátlan henyeségnek. Ez ama' nyomoru dicsvágy következménye, mely szerint Madridban némelyek az uralkodásért czivódnak, a' hadsereg főnöki pedig a' parancsnokságért versenynek. 'S mégis, — így ir egy levelező, — olly élénk, olly vigalomteljes volt a' farsang, hogy ha az ember a' nép örömrivalgását, 's a' táncsteremekben örömmittasan lejő 's viradüg mulatozó tömeg gyönyörvadászatát szemlélé: alig hitelheté el magával, hogy azon országban van, melynek számos tartományát inség 's aggodás nyomorgatja, 's melyben a' polgári háboru iszonyatosságán kül, még a' legborzasztóbb csapás, a' ragályos hagymáz is dulog. A' ministerség e' siralmas állapot daczára is mindig egyre főnáll, noha Mendizabal helyzetének veszélyessége folyvást tartó, mind a' mellett is, hogy a' cortes, kezeit csipére téve, hanyagnak mutatkozik, mint ezt Calatrava minapi nyilatkozatkor is eléggé kitünteté. Innét van, hogy a' ministerség épen nem titkolja bosszokodását, azon tisztelkedés miatt, melyet Narvaez Cuenzában fogadák, 's azon lakoma helytelenítését, melyet a' fővárosi nemzetörsg-tiszljei Ortejának, a' már Cordova által „hősek hőse“ czímmel diszesített bajnoknak legközelebb adtak, 's áldomásaik közt nemcsak Narvaez éljenezték meg, hanem olly szövetségi dalokat is zengének, melyek hangjai a' ministeri füleket sérelmesen haták meg. — A' Mendizabalt megtámadott Garcia ellen pört indítottak, ki folyvást daczos beszédet 's merész követelést intéz a' hatóságokhoz, bürtönébül is. Vétkeességét azon körülmény súlyosítja, hogy miután a' vele megbirkózni nem tudott Mendizabal örkatonaságot kiáltta segítségül: egy pisztolyt szegze a' minister mellének. A' Constitucional legközelebb ismét egy alattomos társaságra figyelmezteti a' madridiakat, mely „Jovellanos“ név alatt alakult, 's mint a' most nevezett lap mondja, czélul tűzé magának, a' királyné camarillájával (belső titkos szobabiztosival) egyetértve, a' mostani ministeriumot megbuktatni, 's ismét az estatuto-reálhoz szegődni, sőt a' fölvilágosult despotismust (despotismo ilustrado) is lábra kaptatni. Ugyane' lap két cikket is közöl ezen politikai társaság alapszabályiból, 's az Espanolt nevezi létegenek (organjának), mi ellen azonban a' most idézett lap tüzesen kikel, 's az egész hírleményt ministeri rágalomnak bélyegzi. —

A' Cadixban föllállított 's a' cordovai carlosparti junta tagjai megítélésével foglalkozott hadi törvényszék jan. 26kán végzé pörbeli vizsgálatát 's kárizotató ítéletet hozott a' bevádoltakról, melyet Aldama tábornoknak hírnök által küldtek meg. A' vizsgálatok folytában nevezetes és egészen váratlan körülmény fejlett ki, az t. i. hogy az algesirasi francia al-consul Glin ur, segédkezet nyujta egy angol nagy hajót és két naszádot bérleni a' carlosiak által birt Bermeo és Lequeitio kikötőkbe, itt ugyanazoknak szolgálatot teendőt; sőt az is, hogy Andalusziában tartózkodása idején még egyéb nyomos szolgálatot is tön a' bitórló híveinek. E' felfödözés nagy benyomásu volt a' közönségre, mert ebből szükségké azt következteték, hogy a' francia udvar titkon d. Carlos ügyét pártolja.

Legújabb tudósítások szerint csakugyan történek a' két el-lenséges táborban olly mozgalmak 's intézkedések, melyek egy nem sokáig halasztható általános ütközetre mutatnak. De az nagyon is szembetűnő, hogy a' királyné részéről majd kizárólag Evans munkálkodik, Espartero pedig folyvást Bilbaoban vesztegel. Ez ismét gyanuba keveri őt is, a' polgárháboru végét annyira ohajtó nemzet előtt, mely fölszámíthatlan áldozatot nyujt jelenleg is, hogy valahára czélját érhesse. Mint egy madridi levél állítja febr. 7től, el is küldé a' kormány Lujan követel már Bilbaoba, hogy a' dolog mibenlétét megtudván Esparterot feleletre vonja. Evans egy fölszólítást bocsátott a' parancsnoksága alatti katonasághoz, melyben azt rövid időn kibendő viadallal 's bizonyos győzelemmel kecsegteti. Intézkedésben igen helyes terv mutatkozik. Többi közt azon engedelmet kérte ki magának Harispe francia tábornoktól, hogy néhány álygut, szükségességekkel fölkészítve egy francia kikötőben szállíthasson szárazra; onnan könnyű szerrel Behobiába viendőt 's Irun ellen használandót, mjt az, kormány egyeztével meg is engedett; sőt mi több, kieszközlé Evans, hogy egy angol pattanyus-csapat Hendaye alatt francia vizeken horgonyozva munkálkodhassék Fuenterrabia megtámadtakor. Innét biztossan lődözhetend; a' carlosiak nem viszonzhatandják tüzelését; mert golyóik szükségké francia földre hullanának; ez pedig tilalmas.

A' kibujdosott 's Parisban megletelepült Cordova a' bilbaoi köztanácshoz intézett iratában az elhullottak özvegyei 's árvai számára kívánja fordíttatni azon pénzmennyiséget, mely hajdanában azért gyűjtetett össze, hogy neki (Cordovának) azon egy érdem-kardot csináltassanak. De ezen ajánlat nem nagy becsű: mert ha a' pénz megvolna is, nem tartozik az többé Cordova rendelkezése alá, ki minden népszerűségét 's ezzel az érdem-kard iránti igényt is elveszté.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követház, mint említettük, febr. 11én végezte a' hatóság-törvényjavaslat vitatását. A' törvényjavaslat, mely alig adja meg a' hatósági 's megyei rendszernek csak árnyékát is, 204 szóval fogadtatott el 70 ellen. — A' Temps így szól arról: „A' központi hatóság vagy ministerium által gyakorolt korlátozása a' köz-

földművelő lakik, 's illő száma macha birtokában van. Tökörpélda hasonló közbitolásu, vagy béka, szunyog és bűzhöd mocsár lepte földeink használására.

O L A S Z O R S Z Á G.

A' Giornale del Regno delle due Sicilie jan. 6án költ két rendelést közöl, mellyek következésében a' király egybekelése miatt Maria Teréz főhagasszonnyal több rendű bocsánatot hirdet. Ugyanis a' törvényszéki ítéletek által meghatározott testi büntetések 's birságok részint lejjebb szállítottak, részint egészen el is engedtek. Ki van zárva azonban e' közbocsánatból mind azon vádlott 's fogoly, kik mesterséges tolvajság, elorzott tulajdon elrejtése, pénz- és oklevél hamisítás, rágalmozás, hamis tanuvallás, tanuvestetelés, nyilvános hatalomnak ellenszegülés, végre főbenjáró vagy ismételt gonoszettek miatt vádoltatnak. —

Majlandból jan. 28ról így ír az Allg. Ztgban „Egy pör, melly Majlandban nem sokára meg fog indíttatni, nem kisebb figyelmet gerjesztend, mint az, melly nem rég Torlonia ellen Romában intéztetett el, 's mellyel sok hasonlata is van. A' mult évben elhunyt Litta fija, és örököse ellen, kire 37 millió lira örökség maradt „egy követelő lép föl Franciaországból, azt állítván, hiteleseknek látszó oklevelekkel, hogy ő Litta hg házassági gyermeke, mint-hogy ez, akkor még gróf, Napoleon uralkodása alatt a' spanyolok ellen táborozván, sebesülten Narbonneba hozaték, ott egy család által ápoltaték, a' ház leányát minden törvényes kívánat szerint elvette, 's e' házassági összekötésnek ő lön gyümölcse. Meg kell azonban jegyezni, hogy Litta hg ezen nőjét elhagyta, 's Olaszországban ismét megházasodott, hova első nője követte őt, de azután fenyegetések hallgatásra bírták, 's tetemes eszt. fizetéssel látattott el, mellyet Franciaországban kapott meg mindenkor. Litta hg. 2dik neje halála után ismét házasságra lépett bizonyos Lomellino grófnéval, noha első neje még élt. 2dik nejével egy leányt nemzett, a' 3dikkal egy fiút, ki az örökség birtokában van.

S C H W E I Z.

Az Allg. Ztgnek Bécsből febr. 3ról ezt írják; „Egy iteni nagykereskedő-ház alkuban van a' Kloster-Neuburg uradalommal az ahoz tartozó, Bécs sorompja 's a' nagy Táborhid közt fekvő úgy nevezett Brigittaliget (Brigitten-au) végett, 's szándéka ott egy révet építeni, melly által Bécs az egész dunai hajózás fő-áru helyévé lenne. —

A' Schweiz és Ausztria német tartományi közt 1804 aug. 3án kötött azon szerződés III. czikke, melly szerint vagyonostul egyik országból a' másikba szabad volt a' költözhetés, eltöröltetett. E' czikk szerint a' költözés alkalmával mindenkor bizonyos lerováások történtek a' vagyomból az illető ország kincstára számára. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Az oláh határszélekről jan. 31ról azt írja az Allg. Ztg., hogy Bulgáriában ujabb időben több helyen rendhárbitás történt, mellynél fogva valamennyi keresztény lakos a' Dunától fogva egész a' Balkánig lefegyvereztetett. Mások szerint meg e' rendszabály egy elfogott levelezés következtében történt, mellyből azon szándék sült volna ki, hogy Törökországban köz keresztényen lázadás eszközöltessék, 's ennek megindítása Bukerestből jött volna. Tirnovai levelek sajnálkozásukat jelentik az illy nemű próbákon; mert ez által a' keresztényesség állapotját Törökországban nem csak nem javítják, hanem inkább rontják. Hogy pedig Bulgária egyedül zendüljön föl, azt senki sem nem hiszi, sem nem óhajtja; mivel az nem létesíthető gondolat. Azonban bármint van a' dolog, annyi bizonyos, hogy Bulgária keresztény lakossága nagy kárt vall, mert azon engedelem, mellynél fogvást a' kormány úgymint a' törökségnek itt a' keresztényeknek is megengedé a' fegyverhordozhatást, elvétetett tőlök, 's most még az utazó keresztény kalmárnak sem szabad fegyvert viselni, mellyel magát zsványok ellen védelmezhesse. E' rozsat alig orvosolhatni más-ként, mint hűség 's engedelmesség által a' szultán parancsai iránt. — Nyolcz nap óta Moldvában és Oláhországban példátlan keménységgel 's kiterjedésben uralkodik a' náthahurát.

A' szultán ismét parancsot bocsátott ki, mellynél fogva meghagyatik minden igaz hitű töröknek, (moslemnek) hogy a' naponkénti ötszörös mosdást, úgy is mint vallásos kötelességet, de úgy is mint egészség-föntartó szokást folyvást, hiven gyakorolják.

A' szultánnak egy új fermánját olvasák a' mecsetekben, melly a' moslem alattvalók szakála 's barkója hosszúságát korlátozván, nagy elégtelenségre ada okot. A' szakál törvényes hosszúsága öt hüvelyknyi, a' barkó pedig a' szemöldök arányához képest van meghatározva. A' vallásos törökség valóban félni kezd, hogy nem lesz többé tudomány, vitészség és kegyesség a' török földön, mert ok a' bölcseséget a' szakál hosszúságától mérik, a' vitészséget pedig a' barkó szerint itélik meg. A' törökök zúgnak ugyan, de mind hijában; a' fölhatalmozott borbélyok süketek minden könyör-gés iránt, mint a' párkák.

A' török statuslap szerint a' szultán megparancsolta, hogy mind a' két szent városban (Mekka és Medina) valamennyi igazítást kívánó épület javíttassék ki és illően helyre állíttassék. Említi továbbá, mikép a' szultán új pompás egyházi függönyöket és számos lámpát készített arany és ezüst lánczokkal, mind e' két város egyházai számára. Valamennyi ottani imam (pap) muccsir, 's egyéb vallás-

szolga jövedőre tetemes díjpótlékot kap; 's ezek közt főleg a' mol-lák, hogy semmi bírói taxát ne kívánjanak ezentul, hanem e' helyeken ingyen szolgáltatassák ki az igazságot. 's a' t. — A' szultán több albaniai zendítő főnöknek, 's ezek közt az isméretes Tifubusnak is, megkegyelmezett. — A' főváros egészségi állapota folyvást ugyan az. — Alexandriából jött levelek szerint a' városban magában ugyan nem igen mutatkoztak dögmirigyos esetek, de a' kórházban itt ott még is jelentkezett.

A M E R I K A.

Ujyorkból jan. 17ről érkezett tudósításoknál fogva White Richárd, kit azzal vádoltak, hogy a' kincstár épületet 1834ben felgyújtotta, az eskült szék által hosszas tanácskozás után vétkesnek ítéltetett; azonban mivel a' dolog már kétszer fordult a' bíróság előtt meg, bizonyos törvényes okoknál fogva fölmentése ajánlatott. A' törvény-czéh azonban ezen okokba nem akart bocsátkozni. Santana tábornok jan. 18án érkezett Washingtonba, 's más napon hosszas beszéde volt az elnökkel. Azt hiszik, Santana nem sokára Ujyorkban hajóra ülend Veracruz felé, hogy onnan Mexicoba menjen, Mexico tartományával Texas függetlensége iránt alkudozandó.

Rio Janeiróból írják, hogy a' rio-grandi zendülés a' brazil kereskedésnek 's név szerint a' rio-janeiróinak tetemesen árt. Azonban a' műveltség mind e' mellett is valamennyi tartományban szerfölött terjed, 's főleg azokban, mellyek kivétel-révét a' Rio képezi. A' közlekedés gőzhajók és jobb utak által utóbbi időkben már annyira megjavult, hogy jelenleg Rio réve nagyobb kereskedési hely, mint valaha volt. A' kávéültetvények igen megszapordtak, és ezen termék kivitele, melly 1835ben a' riói vámkönyvek szerint, ezen egyetlen révől 5,200,000 milreusra ment, az idén még nagyobb mennyiségben lesz szállítható.

C H I N A.

A' singaporei hírlap egy a' keletindiai kereskedésre nagy fontosságú kínai csász. rendelményt közöl mult évi jun. 13áról, melly által a' cantoni alkirálynak meghagyatik, hogy az opiumkereskedés 's azt szabályozandó árjegyzék ügyében javaslatot nyújtson be, mellyet eddig a' kínai törvények szigoruan ellenzének. A' rendelmény okúl Hew-nac-tse miníster azon hiv. tudósítása adatik, mellyben az opiumkereskedés bő fejtegetése után előadja, hogy az opium bécesempezése azon mértékben növekedett, mellyben az ellen irányzott kormányrendeletek szaporodtak, úgy annyira, hogy most az által az országnak 10 millió tael vesztesége van. Singaporeban úgy hiszik, hogy az opiumkereskedés reménylhető fölszabadítása a' China és Britt-keletindia közti kereskedés minden ágára tetemes befolyással leend. —

E L E G Y H I R

Nem rég bizonyos angol Parisban hangosan hirdető, mikép neki ujseelandi káposzta-magvai vannak, mellyből három négy fej-káposzta egy egész istáló baromnak elegendő az egész év folytában. A' hirdetés meglehetősen nagyitá a' dolgot, 's következése az lön, hogy a' rendkívüli után kapkodó parisiak közt, minthogy magvait valamennyi hírlap hirdeté, mintegy 30 ezer frank áru magot adott el. Az árus visszatért Angliába. A' parisiak már most elvetették a' magot, melly igen hasonlita a' közönséges káposzta-maghoz, kikelt, és a' növény csalhatlanul egészen hasonlita a' közönséges káposztához, és pedig úgy annyira, hogy a' magvevők nem csekély csudálkozására csak közönséges káposzta maradt. A' hamis angol ehhez képest természetesen igen fényes dolgot vitt véghez, mert a' hírlapi hirdetések tán mintegy 30 louisdorjába kerültek, a' közönséges káposzta magért pedig semmi különös nagy költsége nem lehetett, 's így azt majd annyi arany-értékre magasította. Az igen rendkívüli dolgok hirdetésének nem mindenkor lehet hitelt adni, ha nem ismert hitelességü kü föből ered az. (Ugyan nem rókon faju e zzel a' Társalkodónk 11ik számában ajánlott óriási káposzta-mag is?)

Demidoff Pál orosz cz. val. statustanácsos hitvese, Stjeraval Auróra, mult dec 3án menyekzője napján a' helsingforszi szegény-iskoláknak (Finnlandban) 80 ezer rubelnyi ajándékot adott.

Milly élénk a' közösködés Anglia és Keletindia közt, bizonyítja következő statist. adat: Calcuttából évenként 83,189 levél megy el Londonba, 's 72, 306 érkezik onnét; Madrasból 40614 's Bombayból 24000 megy-el 's oda 31306, ide 30000 érkezik. — Angliában jelenleg 15000 gőzerőmű van mozgásban.

GABONA ÁR: febr. 28dikán Tiszta búza — 93 1/3, 86 2/3. Kétszeres 76 2/3; Rozs 53 1/3; — 52 — 46 2/3; Arpa 53 1/3, 50; Zab: 40, 38, 31, 2/3; Kukuricza 96 2/3.

PÉNZKÉLET: Bécs febr. 15én 5pCentes statust. 105; 4 pCentes 100; 3 pCentes 75 17/32; 1820ki 100 frtos kölcsön 222 1/2 (821ki 100 frtos 141 3/4 1834ki 500 frtos 568 1/8; bécsvársi 2 1/2 pCtes bankköt. 63 1/8.

DUNAVIZÁLLÁS: febr. 26kán 5' 2" 3" 27kén 5' 4" 6" 28kán 5' 6" 9" mártz. lén 5' 7" 0"

I g a z i t á s: 15ik számú Jelenkorunk' 59 lapja első hasábján Portugália alatt a' 10ik és 11ik sorban, leend ett, kivégezték, meghordozták; helyett olvasd: leend ne, kivégeznék, meghordoznák.